

Ontwerpbeschikking maatwerkvoorschriften

Datum: Veendam, *<in te vullen bij definitieve beschikking>*
Nummer: HAS2022_Z39018
Onderwerp: Besluit met maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor het lozen van hemelwater, drainagewater en bronneringswater op de Oosterhornhaven afkomstig van Nobian B.V., Oosterhorn 4 te Farmsum

Inhoudsopgave

Hoofdstuk

1. Aanhef
2. Besluit
3. Ondertekening
4. Maatwerkvoorschriften
5. Overwegingen
 - 5.1 Beschrijving aanvraag
 - 5.2 Beleid
 - 5.3 Beoordeling aanvraag
6. Procedure

Bijlagen

1. Begripsbepalingen

1 Aanhef

Het dagelijks bestuur van het waterschap Hunze en Aa's heeft op 14 oktober 2022 een aanvraag ontvangen van Nobian B.V., Oosterhorn 4 te Farmsum, om een maatwerkvoorschrift op grond van artikel 2.2. vierde lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer (hierna Activiteitenbesluit) voor het brengen van stoffen in een oppervlakwaterwaterlichaam.

De aanvraag betreft het lozen van hemelwater afkomstig van verhard terrein dat geen voorgeschreven bodembeschermende voorziening is, het lozen van drainagewater en het lozen van bronneringswater via de lozingspunten 5 en 7 op de Oosterhornhaven. Uit de aanvraag blijkt dat het via de lozingspunten 5 en 7 te lozen hemelwater (en drainagewater) en bronneringswater is verontreinigd. Nobian vraagt hiervoor een verruiming van de algemene regels aan door middel van een lozingsnorm. Het Activiteitenbesluit heeft de lozing van hemelwater (en drainagewater) niet uitputtend geregeld en gaat uit van de zorgplicht. Er wordt daarbij de mogelijkheid geboden om een maatwerkvoorschrift op te stellen. Voor de lozing van bronneringswater afkomstig van ontwatering zijn in het Activiteitenbesluit wel lozingseisen opgenomen, maar hieraan kan Nobian niet altijd voldoen. Wij beschouwen de aanvraag voor de betreffende lozingen dan ook als een verzoek om een maatwerkvoorschrift op grond van het Activiteitenbesluit. Dit verzoek is geregistreerd onder nummer HAS2022_Z39018.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van het Activiteitenbesluit milieubeheer, de Waterwet, het Waterbesluit, de Waterregeling, het Beheerprogramma 2022 - 2027 van het waterschap Hunze en Aa's, de overige bij de waterwetgeving behorende besluiten en regelingen en de Algemene wet bestuursrecht besluit het dagelijks bestuur als volgt:

- I. Aan Nobian B.V., Oosterhorn 4 te Farmsum, een beschikking met maatwerkvoorschriften te verlenen op grond van artikel 2.2., vierde lid van het Activiteitenbesluit milieubeheer voor het brengen van stoffen in een oppervlaktewaterlichaam;
- II. Om de beschikking tijdelijk te verlenen tot 1 april 2028;
- III. Aan de beschikking met maatwerkvoorschriften de in hoofdstuk 4 opgenomen voorschriften te verbinden met het oog op de in artikel 2.1. van de Waterwet genoemde doelstellingen.

3 Ondertekening

Namens het dagelijks bestuur van waterschap Hunze en Aa's,

Hoofd Veiligheid en Voldoende Water

4 Maatwerkvoorschriften

Voorschrift 1 Lozingseisen

1. Het hemelwater afkomstig van verhard oppervlak dat geen voorgeschreven bodembeschermende voorziening is, het drainagewater en het bronneringswater mogen alleen in het oppervlaktewaterlichaam worden gebracht, als onderstaande lozingsnormen in de betreffende controlevoorziening in een steekmonster niet worden overschreden.

Parameter	lozingspunt 5	lozingspunt 7	bronneringswater	Analyse uitvoeren volgens
VOCI-totaal *	20 µg/l	20 µg/l	20 µg/l	NEN-EN-ISO 10301 **
Hexachloorbutadiëen			0,6 ug/l	EPA methode 612 ***

* VOCI -totaal is gedefinieerd als de som van dichloormethaan, trichloormethaan, tetrachloormethaan, 1,1-dichloorethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen (tri), tetrachlooretheen (per), 1,1,1-trichloorethaan, 1,1,2-trichloorethaan

** Zie lid 2 van dit voorschrift over toegestane analysemethode

*** Zie lid 3 van dit voorschrift over toegestane analysemethode

2. Het gehalte aan VOCI-totaal kan worden bepaald volgens de methode ISO 20595:2018 tenzij wordt aangetoond dat deze methode een onevenredig verschil in resultaat oplevert ten opzichte van NEN-EN-ISO 10301. In dat geval moet VOCI-totaal worden bepaald volgens NEN-EN-ISO 10301.
3. Het gehalte aan hexachloorbutadiëen kan worden bepaald volgens de EPA methode 612 tenzij wordt aangetoond dat deze methode een onevenredig verschil in resultaat oplevert ten opzichte van de analysemethode van het waterschap. In dat geval moet hexachloorbutadiëen worden bepaald volgens de analysemethode van het waterschap.
4. Ten aanzien van de analyse geldt dat in verband met het gestelde in lid 1, 2 en 3, de analysemethode zodanig dient te zijn, dat de rapportagegrens van de analysemethode lager is dan de opgenomen lozingsnorm.
5. De bemonstering van het afvalwater wordt uitgevoerd volgens NEN 6600-1. De genomen monsters van het afvalwater worden geconserveerd volgens NEN-EN-ISO 5667-3. Het monster wordt niet gefiltreerd en de onopgeloste bestanddelen worden meegenomen in de analyse.

Voorschrift 2 Controlevoorzieningen

1. De te lozen afvalwaterstromen als bedoeld in voorschrift 1 moeten op elk moment kunnen worden bemonsterd. Daartoe moet het afvalwater via controlevoorzieningen worden geleid, die geschikt zijn voor bemonsteringsdoeleinden:
 - bij lozingspunt 5: put 5 waarin pomp P1414 zit (vóór de brandwaterput)
 - bij lozingspunt 7: de hemelwaterput (monsterput R0 zonder pomp) nabij poort 4
2. Het te lozen bronneringswater moet separaat ter plaatse van de bronnering op elk moment kunnen worden bemonsterd.

Voorschrift 3 Verplichting tot bemonsteren en analyseren

1. De samenstelling van de te lozen afvalwaterstromen moet door of vanwege vergunninghouder door representatieve steekbemonstering worden gecontroleerd en geregistreerd. Deze controle betreft de analyse van de in onderstaande tabel aangegeven parameters, met inachtneming van de daarbij aangegeven frequentie en wijze van meting en bemonstering in dit maatwerkvoorschrift.

parameter/stof	lozingspunt 5	lozingspunt 7	Analyse uitvoeren volgens
VOCI-totaal *	1 / maand	1 / maand	Voorschrift 1
hexachloorbutadiëen	geen meting	1 / maand	Voorschrift 1
N-totaal **	1 / kwartaal	1 / maand	NEN 6642
P-totaal	1 / kwartaal	1 / maand	NEN-EN-ISO 15681-1
onopgeloste bestanddelen	1 / maand	1 / maand	NEN-EN 872
pH (zuurgraad)	1 / maand	1 / maand	NEN-EN-ISO 10523

* VOCI-totaal is gedefinieerd als de som van dichloormethaan, trichloormethaan, tetrachloormethaan, 1,1-dichloorethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen (tri), tetrachlooretheen (per), 1,1,1-trichloorethaan, 1,1,2-trichloorethaan

** N-totaal is gedefinieerd als de som van Kjeldahl-stikstof, nitriet en nitraat

2. De analysesresultaten dienen binnen één maand na afloop van elk kalenderkwartaal aan het dagelijks bestuur te worden verstrekt.
3. Als uit de onderzoeksresultaten blijkt dat met een lagere onderzoeksfrequentie, dan wel met een geringer aantal parameters/stoffen kan worden volstaan, kan het dagelijks bestuur op een daartoe strekkend verzoek aldus besluiten.

Voorschrift 4 Rapportage bronneringswater

1. Met betrekking tot de lozingen van bronneringswater dient uiterlijk binnen één maand na afloop van elk kalenderkwartaal opgave aan het dagelijks bestuur te zijn gedaan van de volgende gegevens van alle in dat kwartaal uitgevoerde bronneringen:
 - a. locatie van de bronnering;
 - b. datum van start en datum van beëindiging van de bronnering;

- c. het onttrokken en geloosde debiet van de bronnering in m³;
- d. analyseresultaten van het bronneringswater bij aanvang van de lozing op de volgende parameters: pH en VOCl-totaal;
- e. analyseresultaten van het bronneringswater bij aanvang van de lozing op de parameter hexachloorbutadiëen alleen ter plaatse van een bronnering op de terreinen 4.
- f. wijze waarop is geloosd (voorzieningen);
- g. het lozingspunt.

Voorschrift 5 Onderzoek naar minimalisatie zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

1. Uiterlijk 24 maanden na het van kracht worden van het maatwerkvoorschrift levert vergunninghouder ter goedkeuring een rapportage aan bij waterschap Hunze en Aa's waarbij de minimalisatie van ZZS is onderzocht.
2. Dit rapport bevat tenminste de volgende onderdelen:
 - a. de stand van zaken en het plan van aanpak rondom het saneren van nog aanwezige bodem- en grondwaterverontreiniging voor de terreinen die aan Nobian zijn toegekend op het Chemiepark Delfzijl;
 - b. de stand van zaken rondom de staat van het rioleringsstelsel in het deel van het terrein waarin verontreiniging met hexachloorbutadiëen wordt aangetroffen;
 - c. een beschrijving van de mogelijke maatregelen en de best beschikbare technieken om de lozing van ZZS te voorkomen, dan wel te beperken als voorkomen niet mogelijk is;
 - d. het effect van de maatregelen op de lozing;
 - e. de omvang van de restlozing.

5 Overwegingen

5.1 Beschrijving aanvraag

De aanvraag om maatwerkvoorschriften heeft betrekking op het lozen van de volgende afvalwaterstromen via de lozingspunten 5 en 7 op de Oosterhornhaven:

Lozingspunt	afvalwaterstroom op oppervlaktewaterlichaam
Lozingspunt 5	- bronneringswater - hemelwater - drainagewater (wordt beschouwd als hemelwater) Gemiddeld gehalte aan VOCl-totaal van 8 ug/l. Totaal debiet ca. 45.000 m ³ per jaar.
Lozingspunt 7	- bronneringswater - hemelwater Gemiddeld gehalte aan VOCl-totaal van 8 ug/l en hexachloorbutadiëen varieert van 0,01 tot 0,14 ug/l. Totaal debiet ca. 50.000 m ³ per jaar.

Het Chemiepark Delfzijl is aangelegd op met zand opgespoten terreinen waarin drainagestelsels zijn aangebracht. Als gevolg van nog aanwezige bodemverontreiniging is het te lozen afvalwater verontreinigd met vluchtige gechloreerde koolwaterstoffen (VOC) en hexachloorbutadiëen. De afgelopen jaren zijn diverse drainagewaterstromen afgekoppeld van de lozingspunten op de Oosterhornhaven (en aangesloten op een zuiveringsinstallatie voor verontreinigd grondwater die loost op het Zeehavenkanaal). Nobian heeft daarnaast maatregelen getroffen om te voorkomen dat verhoogde gehalten aan VOC en kwik in het drainagewater terecht kunnen komen. De drainageputten van waaruit met VOC verontreinigd water wordt verpompt, zijn hiervoor voorzien van alarmeringen die de grondwateronttrekking en zuivering kunnen bijstellen (bij verhoogde grondwaterstand wordt meer grondwater naar de zuivering verpompt en geloosd op het Zeehavenkanaal). Hierdoor kunnen fluctuaties in de VOC-gehalten worden voorkomen. Er wordt geen kwik meer aangetroffen in het te lozen afvalwater naar de Oosterhornhaven. Hexachloorbutadiëen wordt nog wel aangetroffen in wisselende gehalten bij alleen put 7, hexachloorbenzeen niet meer.

Afhankelijk van de locatie van een bronnering (t.b.v. onderhoud aan leidingen) kan het bronneringswater verontreinigd zijn met componenten die ook in het drainagewater of de bodem van dat terrein worden aangetroffen. Omdat Nobian de meeste verzoeken van de betreffende bedrijven om een bronnering te plaatsen op korte termijn moet uitvoeren, zijn met Nobian afspraken gemaakt over een werkprocedure. Omdat een melding vooraf in de praktijk niet werkbaar was, is afgesproken om de uitgevoerde bronneringen achteraf aan het waterschap te melden middels kwartaalrapportages. In deze rapportages worden de locatie van de bronnering, het tijdstip van aanvang/beëindiging van de onttrekking en lozing, het lozingspunt en het onttrokken en geloosde debiet vermeld en worden verwachte verontreinigende stoffen in het bronneringswater aangegeven. Afhankelijk van de (te verwachten) samenstelling wordt het bronneringswater op het hemelwaterriool geloosd en in bijzondere situaties wordt per direct contact met het waterschap opgenomen. Het is de afgelopen jaren gebleken dat deze werkwijze voldoet.

5.2 Beleid

Het algemene emissiebeleid is verwoord in het Nationaal Water Programma 2022-2027. De uitgangspunten van het beleid zijn: vermindering van de verontreiniging door het toepassen van de beste beschikbare technieken (BBT) en waar nodig en mogelijk verdergaande maatregelen nemen met het oog op het bereiken van de gewenste waterkwaliteit.

Het eerste uitgangspunt "vermindering van de verontreiniging" houdt in dat verontreiniging -ongeacht de stofsoort- zoveel mogelijk wordt beperkt (voorzorgprincipe). De invulling van dit beleidsuitgangspunt bestaat onder andere uit meer aandacht voor de ketenbenadering (waaronder kringloopsluiting), implementatie van Esbjerg/OSPAR-afspraken (stofspecifieke aanpak emissies), meer aandacht voor integrale milieuafweging en meer aandacht voor prioritering.

Invulling van het voorzorgprincipe is ook dat een bedrijf/lozer ten minste de BBT toepast, zoals vastgelegd in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De Ministeriele regeling omgevingsrecht (Mor) bevat de aanwijzing van de Nederlandse informatiedocumenten over de BBT (BBT-documenten). De aangewezen BBT-documenten kunnen worden aangemerkt als een adequate invulling van de actuele beste beschikbare technieken, die door

het bevoegd gezag moeten worden toegepast bij de vergunningverlening. De gebruikte technieken zijn getoetst aan de uitgangspunten van de BBT.

Het tweede uitgangspunt “met het oog op het bereiken van de gewenste waterkwaliteit waar nodig en mogelijk verdergaande maatregelen nemen” houdt in dat als gevolg van de te vergunnen lozing geen significante verslechtering van de waterkwaliteit plaats mag vinden ten opzichte van de bestaande situatie. Ook mag het bereiken van de doelstelling van de Kaderrichtlijn Water niet in gevaar worden gebracht. Het is daarom vooral van toepassing op nieuwe lozingen of uitbreiding van bestaande lozingen.

Daarnaast heeft de Europese Commissie een lijst van stoffen opgesteld die in heel Europa met voorrang moeten worden aangepakt. Deze lijst van stoffen is opgenomen in de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). De KRW is bedoeld om de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in Europa op orde te brengen. De KRW stelt een aparte reductiedoelstelling voor de emissies van deze stoffen. Deze stoffen zijn aangemerkt als prioritair of prioritair gevaarlijk. Emissies van prioritair gevaarlijke stoffen moeten worden stopgezet of geleidelijk beëindigd. De verontreiniging door prioritare stoffen moet geleidelijk worden verminderd, echter zonder dat er een verplichting tot beëindiging geldt.

Tot slot moeten zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) zoveel mogelijk uit de leefomgeving worden geweerd. Dit zijn stoffen, die gevaarlijk zijn voor mens en milieu. De doelen van het beleid voor ZZS worden bereikt door:

- Bronaanpak: voorkomen dat ZZS in het milieu terecht komen. Dit kan door ze te vervangen door minder schadelijke stoffen en/of door het aanpassen van processen waar dit haalbaar en betaalbaar is.
- Minimalisatie: als emissies van ZZS niet te voorkomen zijn, dan moet het bedrijf deze minimaliseren. De resterende emissies worden beoordeeld met het oog op het bereiken van milieukwaliteitseisen voor lucht en water.
- Continu verbeteren: bij continu verbeteren is fasering mogelijk, zodat het bedrijf dit kan integreren in het reguliere plan-do-check-act (PDCA) cyclus. Het bedrijf maakt een vermijdings- en reductieprogramma en rapporteert iedere vijf jaar over alle ondernomen acties en resultaten. In dit programma onderzoekt een bedrijf continu of via de bronaanpak of via de minimalisatie de emissies haalbaar en betaalbaar verder kunnen verminderen.

De verplichtingen voor emissies naar water zijn uitgewerkt in de Algemene Beoordelingsmethodiek 2016 (ABM) en het Handboek Immissietoets oktober 2019.

5.3 Beoordeling aanvraag

Nobian heeft diverse maatregelen getroffen om de lozing van verhoogde gehalten aan VOCI via de lozingspunten 5 en 7 op de Oosterhornhaven te voorkomen. Daarnaast wordt periodiek hexachloorbutadiëen in het te lozen afvalwater van alleen lozingspunt 7 gemeten. Hexachloorbenzeen en kwik worden niet meer aangetroffen.

VOCI-totaal is in dit maatwerkvoorschrift gedefinieerd als de som van de stoffen dichloormethaan, trichloormethaan, tetrachloormethaan, 1,1-dichloorethaan, 1,2-dichloorethaan, trichlooretheen (tri), tetrachlooretheen (per), 1,1,1-trichloorethaan en 1,1,2-trichloorethaan. Hiervan zijn de stoffen 1,2-dichloorethaan (EDC) en trichlooretheen (TRI) aangewezen als zeer zorgwekkende stof (ZZS). Daarnaast is ook hexachloorbutadiëen (HCBd) aangewezen als ZZS, het is ook een prioritair gevaarlijke stof volgens de KRW. Voor ZZS geldt dat gestreefd moet worden naar een nullozing en voor prioritair gevaarlijke stoffen geldt als reductiedoelstelling dat emissies moeten worden stopgezet of geleidelijk beëindigd.

De stoffen dichloormethaan en trichloormethaan zijn volgens de KRW-lijst aangewezen als prioritaire stof. Als reductiedoelstelling geldt dat emissies geleidelijk moeten worden verminderd.

De lozing van verschillende VOCI en hexachloorbutadiëen kan op dit moment niet worden beëindigd, maar hiervoor moet wel continu worden gezocht naar mogelijkheden om de lozing te verminderen of te voorkomen.

Volgens het opgenomen voorschrift 5 in deze beschikking moet Nobian daarom een rapportage indienen met de laatste stand van zaken en plan van aanpak rondom het saneren van aanwezige bodem- en grondwaterverontreiniging op de terreinen die aan Nobian zijn toegekend op het Chemiepark Delfzijl.

Voor lozingspunt 7 geldt daarnaast dat ook de staat van het rioleringsstelsel in beeld moet worden gebracht (in verband met mogelijke lekkage van drainagewater naar het hemelwaterriool) en dat bronneringswater extra moet worden bemonsterd op hexachloorbutadiëen ter plaatse van deze bodemverontreiniging.

Daarbij moeten ook mogelijke maatregelen en de laatste BBT, om lozing van ZZS te voorkomen, worden meegenomen. Er wordt geen voorschrift voor een vermijdings- en reductieprogramma voor ZZS opgenomen omdat deze beschikking tijdelijk wordt verleend voor een periode van vijf jaren. Dit zou normaalgesproken ook de termijn zijn waarop het vermijdings- en reductieprogramma moet worden ingediend.

Om de gehalten aan VOCI en aan hexachloorbutadiëen te kunnen volgen moet dit volgens voorschrift 3 maandelijks worden gemeten.

Voor VOCI-totaal wordt een lozingsnorm opgenomen van 20 µg/l, overeenkomstig de emissiewaarde van artikel 3.1. uit het Activiteitenbesluit voor het lozen van grondwater afkomstig van een bodem- en grondwatersanering.

Voor hexachloorbutadiëen is geen lozingsnorm of analysemethode opgenomen in het Activiteitenbesluit. De jaargemiddelde milieukwaliteitseis (JG-MKN) voor zoet oppervlaktewater voor deze stof is 0,00055 µg/l en de maximaal aanvaardbare concentratie (MAC-MKN) is 0,6 µg/l in het oppervlaktewater. Gelet hierop wordt als lozingsnorm in het bronneringswater ter plaatse van de betreffende bodemverontreiniging een gehalte opgenomen van 0,6 µg/l voor hexachloorbutadiëen.

Op grond van artikel 6.1 van de Waterregeling kan het gevraagde maatwerkvoorschrift slechts tijdelijk worden verleend voor ten hoogste tien jaar. In verband met toekomstige bodemsaneringen op het terrein en daardoor verdere verwachte afname van verontreinigingen, wordt de beschikking verleend tot 1 april 2028.

6 Procedure

Met het in deze beschikking opnemen van voorschriften wordt gewaarborgd dat de te bereiken doelstellingen zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Waterwet worden beschermd. Op grond van de overwegingen in samenhang met de vereisten die voortvloeien uit de waterwetgeving wordt het gevraagde maatwerkvoorschrift verleend.

De procedure voor het stellen van maatwerkvoorschriften op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer heeft conform het gestelde in artikel 2.2. zesde lid van het besluit plaatsgevonden (betekent Afdeling 3.4. van de Algemene wet bestuursrecht volgen).

De ontvangstbevestiging van de aanvraag is op 22 november 2022 aan Nobian verzonden. Tevens is op 22 november 2022 advies gevraagd aan de Provincie Groningen en de gemeente Delfzijl. Naar aanleiding hiervan is geen reactie ontvangen.

De resultaten van de handhavingstoets zijn verwerkt in de beschikking.

Verzending

Een exemplaar van de beschikking is toegezonden aan:

- Nobian B.V., Oosterhorn 4 te Farmsum;
- Provincie Groningen, t.a.v. Loket Vergunningen, Postbus 610, 9700 AP Groningen.

Bijlage 1

Behorende bij Besluit maatwerkvoorschriften HAS2022_Z39018

Begripsbepalingen:

In deze beschikking wordt verstaan onder:

- Afvalwater: water dat verontreinigd is met afvalstoffen, verontreinigende stoffen en/of schadelijke stoffen.
- Lozingspunt: een punt van waaruit afvalwater op het oppervlaktewaterlichaam wordt geloosd.
- Vergunninghouder: degene die krachtens deze vergunning handelingen verricht in het watersysteem en in staat is naleving van het gestelde in deze vergunning te borgen; (artikel 6, Waterwet juncto artikel 8.20 Wm).
- Dagelijks bestuur: bevoegd gezag op grond van de Waterwet, Waterschap Hunze en Aa's, postbus 195, 9640 AD Veendam.
- Afvalwater: water dat verontreinigd is met afvalstoffen, verontreinigende stoffen en/of schadelijke stoffen.
- Het werk: een voorziening die is aangelegd of wordt gebruikt voor de inzameling en/of de lozing van afvalwater.
- Zuiveringstechnische voorziening: een voorziening of installatie waarin afvalwater wordt gereinigd;
- Steekmonster: een willekeurig genomen monster;
- NEN-voorschriften: voorschriften opgesteld door het Nederland Normalisatie Instituut (NNI);
- VOCI: vluchtige chloorkoolwaterstoffen
- BBT: best beschikbare technieken